

**Beleidsplan
2020 – 2024**

**Expertisecentrum
Literair Vertalen**

Beleidsplan 2020 – 2024

Het Expertisecentrum Literair Vertalen (ELV) is een partnerschap van de Taalunie, de KU Leuven en de Universiteit Utrecht, in samenwerking met Literatuur Vlaanderen en het Nederlands Letterenfonds. In dit document worden de lijnen uitgezet voor de beleidsperiode 2020-2024.

Inhoud

Missie en visie	4
Terugblik	4
verTALEN voor de toekomst (2019).....	6
Doelen 2020 - 2024.....	7
Aandachtspunten bij het realiseren van de doelen.....	7
Online	7
Duurzame ontwikkeling	7
Diversiteit	8
Literair vertalen in brede zin.....	8
Talenbeleid.....	8
Samenwerking.....	8
Activiteiten 2020 - 2024.....	11
Onderwijs	11
Talenplan.....	11
Individueel begeleidingsprogramma	11
Online cursussen in ELVi	11
Module voor studenten internationale neerlandistiek	12
Gastcolleges Literair Vertalen.....	13
Zomercursussen.....	13
Expertise.....	13
Kennisbank.....	13
Studiedagen.....	14
Samenwerking en communicatie	15
Website, Vertalersbestand en sociale media	15
Netwerken.....	15
Opvolging Vertaalpleidooi	16
Relatie doelen en activiteiten	17
Benchmarking	17
Organisatie	18

Missie en visie

Het ELV geeft een impuls aan de kwaliteit van het literair vertalen in en uit het Nederlands door middel van opleiding en het delen van expertise. Dit doen we door het versterken van kennis, vaardigheden en professionaliteit bij vertalers, opleiders en betrokken instanties.

Het ELV

- draagt bij aan de professionalisering van literair vertalers in en uit het Nederlands en helpt hen bij het versterken van hun positie;
- draagt eraan bij dat er voor zo veel mogelijk taalrichtingen in en uit het Nederlands voldoende deskundige literair vertalers zijn, nu en in de toekomst;
- faciliteert een transnationaal netwerk van (literaire) vertaalopleidingen en professionaliseringsinitiatieven, speciaal gericht op spiltaal Nederlands.

Terugblik

De beleidsperiode 2016 - 2020 stond vooral in het teken van het beschikbaar maken van de aanwezige kennis en expertise. Een belangrijk doel was de ontwikkeling van de Kennisbank op de website, die verder zal worden gevuld en kan worden gebruikt bij het onderwijs van het ELV en andere opleiders en waarmee vertalers zich zelfstandig kunnen professionaliseren.

Een andere mijlpaal was de verschijning bij Universitaire Pers Leuven van het boek *Alles verandert altijd. Perspectieven op literair vertalen*, onder redactie van Lieven D'hulst en Chris Van de Poel, op initiatief van het ELV. Omdat deze publicatie ook in open access is verschenen, is het boek voor iedereen gratis te raadplegen.

Daarnaast is de website geheel vernieuwd, verscheen nieuw drukwerk, kreeg de nieuwsbrief een nieuw jasje en is het Vertalersbestand uitgebreid. Verder zijn er jaarlijks Zomercursussen en onlinecursussen aangeboden voor negen verschillende talen in en uit het Nederlands en is het individuele begeleidingsprogramma flink gegroeid, mede door het openstellen van de ontwikkelingsbeurzen voor beginnende vertalers (voorheen op uitnodiging).

Samen met partners uit verschillende landen heeft het ELV het Europese PETRA-E Network opgericht, een samenwerkingsverband van instellingen die zich bezighouden met het opleiden van literair vertalers en zich daarbij baseren op de gezamenlijk ontwikkelde Leerlijn Literair Vertalen ('PETRA-E Framework'). Vanuit dit netwerk heeft het ELV samen met instellingen uit Italië en het Verenigd Koninkrijk de European School of Literary Translation (ESLT) opgezet, met een jaarlijkse Summer School in Rome voor vertalers en (aspirant-)docenten die literair vertalers opleiden. Ook is samengewerkt met projecten als CELA en The Chronicles (Crossing Border) op het gebied van talentontwikkeling.

In het voorjaar van 2019 presenteerde het ELV een nieuw vertaalpleidooi, *verTALEN voor de toekomst*. Dit werd overhandigd aan Luc Delrue (secretaris-generaal Departement Cultuur, Jeugd en Media van de Vlaamse overheid) en Barbera Wolfensberger

(directeur-generaal Cultuur en Media bij het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van Nederland). Deze publicatie is één van de pijlers onder het beleid van het ELV in de komende jaren.

De (geassocieerd) partners die zijn verenigd in het ELV willen, in lijn met de aanbevelingen en acties die geformuleerd zijn in het vertaalpleidooi, samen met andere partijen werken aan de noodzakelijke verdere versterking van een transnationaal netwerk van vertaalopleidingen en professionaliseringsinitiatieven en aan een betere positie en honorering voor vertalers.

Daarnaast ligt er een taak bij het vergroten van aanwas van nieuw vertaaltalent voor de vertaalrichtingen waarin op termijn een tekort dreigt. Voor de vertaalrichting Nederlands-vreemde taal zal met de internationale docenten neerlandistiek worden samengewerkt om studenten wereldwijd te interesseren voor het vertaalvak.

DE VERTAALTOEKOMST

verTALEN voor de toekomst (2019)

In het nieuwe vertaalpleidooi wordt het belang van een blijvende en bloeiende vertaalcultuur duidelijk gemaakt. In de infographic zijn de belemmeringen van die cultuur weergegeven, die het pleidooi signaleert, en de geadviseerde acties om het tij te keren. Het pleidooi is een oproep aan de verantwoordelijken bij de ministeries, aan de vertalers zelf en aan uitgevers, opleiders en beleidsmakers.

Doelen 2020 - 2024

Voor de nieuwe beleidsperiode zijn de volgende doelen geformuleerd:

1. Voorzien in vormen van opleiding en deskundigheidsbevordering die elders niet voorhanden zijn, maar waar wel behoefte aan is (specifieke talen, niveaus of vaardigheden) voor literair (in de brede zin van het woord) vertalers;
2. Faciliteren van de stap tussen (ver)taalopleiding en markt;
3. Bijdragen aan de versterking van de positie van literair vertalers op gebied van opleiding en professionalisering, betere zichtbaarheid en een passende honorering;
4. Versterken van het transnationale netwerk van vertaalopleidingen met spiltaal Nederlands door zowel met academische als niet-academische opleiders contacten te leggen of te onderhouden en gezamenlijke initiatieven te ontwikkelen;
5. Studenten neerlandistiek wereldwijd en studenten taal, letteren en cultuur in Nederland en Vlaanderen laten kennismaken met het literair vertalen.

Aandachtspunten bij het realiseren van de doelen

Online

Meer nog dan in de voorgaande jaren wil het ELV inzetten op een online aanbod. Met het inzetten van digitale lesvormen kan het bereik van de ELV-activiteiten aanzienlijk worden vergroot. Het kan daarbij gaan om integraal online onderwijs, *blended* cursussen en een aanbod voor zelfstudie, bijvoorbeeld via de Kennisbank.

In de eigen online leeromgeving ELVi, die in de vorige beleidsperiode werd ontwikkeld, kunnen groepjes vertalers in of uit een bepaalde taal op maat worden geschoold. Zeker voor de taalrichtingen waarbinnen minder vertalers actief zijn is dat een uitkomst. Via de online cursussen kunnen vertalers bovendien hun netwerk vergroten, zeker wanneer vertalers *in* en *uit* dezelfde taal aan een gezamenlijke cursus deelnemen (het zogenaamde *vice-versa*-onderwijs). Er zullen jaarlijks meer cursussen dan voorheen worden georganiseerd, waarbij ook wordt bekeken hoe groepen kunnen worden gecombineerd.

Voor de vele studenten Nederlands in het buitenland zal de kennismaking met het literair vertalen aan de hand van een online module mogelijk gemaakt worden.

Duurzame ontwikkeling

In meerdere opzichten is duurzaamheid het uitgangspunt binnen het ELV. Activiteiten worden met het oog op de langere termijn vormgegeven, zodat ze reproduceerbaar zijn of toegankelijk blijven via de Kennisbank.

Net als in de afgelopen jaren wil het ELV zorgen voor een doorgaande loopbaanontwikkeling voor literair vertalers. Dat betekent dat opleiding en kennisoverdracht zo worden ingezet dat beginnende, talentvolle vertalers blijvend worden ondersteund, totdat ze in staat zijn zelfstandig aan vertaalopdrachten te werken en waar mogelijk op termijn zelf weer een nieuwe generatie vertalers kunnen begeleiden.

Om vergrijzing van de groep actieve vertalers in bepaalde taalrichtingen te voorkomen, zal voor die talen specifiek prioriteit worden gegeven aan aanwas van *jongere* vertalers.

Diversiteit

De vertalersgemeenschap zou baat hebben bij meer diversiteit in culturele achtergrond dan nu het geval is. In de afgelopen jaren is gebleken dat dat niet vanzelf toeneemt, maar dat daar beleid voor nodig is. Het ELV wil hier samen met de partners en relevante personen en instellingen actief aan werken door onder meer specifieke vormen van opleiding in te zetten.

In de Kennisbank worden artikelen opgenomen over culturele diversiteit, inclusief taalgebruik, genderneutraal vertalen, et cetera. Door hier tijdens cursussen en vormen van individuele opleiding aandacht aan te besteden, tracht het ELV het bewustzijn op dit gebied bij alle vertalers te vergroten.

Literair vertalen in brede zin

Op meer terreinen wil het ELV het wij/zij-denken doorbreken en werken aan meer inclusiviteit. Van oudsher is er in Nederland en Vlaanderen bijvoorbeeld een onderscheid tussen 'literair vertalers' en 'boekvertalers', maar het is de vraag of dat onderscheid nog wel recht doet aan de werkelijkheid. Veel vertalers hebben opdrachten in beide categorieën en vaak is het vertalen van niet strikt-literaire boeken ook een opstap naar meer literair werk, indien gewenst.

Los van de formele verschillen op het gebied van modelcontracten en projectwerkbeurzen zijn er juist ook vooral overeenkomsten aan te wijzen. Vertalers van 'semi-literaire' boeken kunnen ook veel baat hebben bij professionele ondersteuning en het streven is dan ook om deze groep in de komende periode meer bij het ELV te betrekken. Dat kan bijvoorbeeld via het aanbod in de Kennisbank en door het verruimen van criteria voor opname in het Vertalersbestand op de site van het ELV (zie p. 15).

Talenbeleid

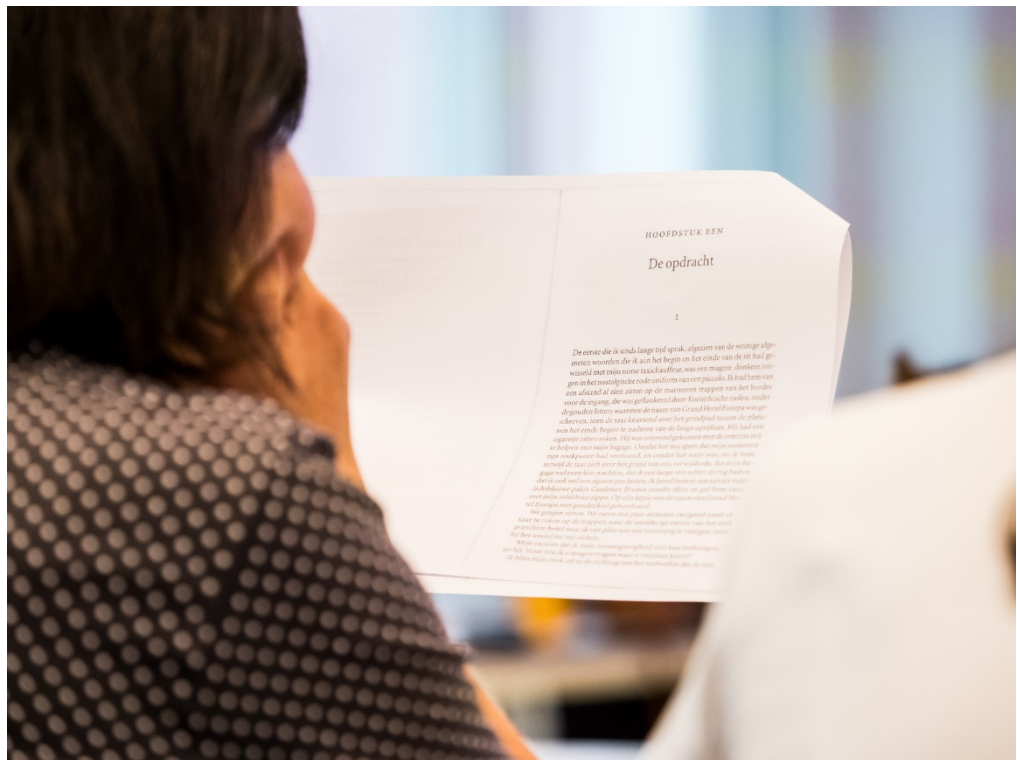
De noodzaak voor aanwas en scholing van vertalers verschilt erg per taalrichting. Dat gaat bijvoorbeeld om tekorten aan actieve vertalers op korte of langere termijn, mogelijkheden van scholing elders, leeftijdsopbouw van de groep actieve vertalers, de vraag vanuit de markt, et cetera. De situatie voor het vertalen *in* of *uit* het Nederlands is ook erg verschillend. In deze beleidsperiode zal worden gewerkt aan de hand van een talenplan, waarin de situatie per taal in kaart wordt gebracht en wordt vastgesteld waar de prioriteiten liggen.

Samenwerking

Om de genoemde doelen te bereiken, moet het ELV actief blijven investeren in het netwerk en steeds op zoek gaan naar mogelijkheden tot samenwerking. Voor het verbeteren van de positie van de vertaler bijvoorbeeld spelen verschillende aspecten een rol: opleiding en deskundigheidsbevordering, vergroten van zakelijke kennis, zichtbaarheid en vanzelfsprekend ook een betere honorering. Het is uiteraard ook van belang om een beeld te hebben van wat andere instellingen doen, zodat daarbij waar nodig kan worden

aangesloten en er geen dubbel werk wordt gedaan. Voor wat betreft het cursusaanbod wordt bijvoorbeeld afgestemd met de Vertalersvakschool in Amsterdam en Antwerpen. Expertise op het gebied van betaling en arbeidsmarktpositie van vertalers ligt in eerste instantie bij organisaties als de Vlaamse Auteursvereniging en de Auteursbond. Daarnaast kan een beroep worden gedaan op de expertise op het gebied van bijvoorbeeld onlineonderwijs die aanwezig is bij de KU Leuven en de Universiteit Utrecht.

In de nieuwe beleidsperiode stelt het ELV zich tot taak om waar nodig vertalers, uitgevers, opleiders en/of beleidsmakers bij elkaar te brengen om te zien waar samen kan worden opgetrokken om de acties die in *verTALEN voor de toekomst* worden genoemd ten uitvoer te brengen. Dit kan ook weer het startpunt vormen van verschillende vormen van samenwerking.

Activiteiten 2020 - 2024

De focus van het ELV ligt op het aanbieden van **onderwijs** en het delen van **expertise**. Voor alle activiteiten geldt dat het ELV zich als altijd richt op vertalers zowel *in* als *uit* het Nederlands.

Onderwijs

Talenplan

In 2020 wordt, in afstemming met onder meer de (geassocieerd) partners, uitgevers en vertalers een plan gemaakt voor de talen die tijdens deze beleidsperiode prioriteit krijgen en de middelen die daarvoor worden ingezet, bijvoorbeeld door ze aan te wijzen als voorkeurstalen bij ontwikkelingsbeurzen, ze centraal te zetten tijdens een Zomercursus of online cursus, et cetera.

Individueel begeleidingsprogramma

Het individuele begeleidingsprogramma wordt voortgezet, in samenwerking met Literatuur Vlaanderen en het Nederlands Letterenfonds. Dit blijkt nog steeds een ideale vorm van rechtstreekse overdracht van deskundigheid door ervaren vertalers aan hun meer beginnende collega's. Het bestaat uit **ontwikkelingsbeurzen** voor talentvolle, beginnende vertalers die nog geen opdracht hebben verworven, en **mentoraten** voor vertalers met een (model)contract bij een literaire uitgeverij. Met deze vormen van begeleiding zetten vertalers *in* en *uit* veel verschillende talen een grote stap in hun professionalisering.

Voor de ontwikkelingsbeurzen zal van tevoren worden vastgesteld en openbaar gemaakt voor welke talen kandidaten met nadruk worden uitgenodigd een aanvraag in te dienen. In de afgelopen beleidsperiode is het aantal trajecten binnen de individuele begeleiding aanzienlijk toegenomen. Dat komt mede door de openstelling van de ontwikkelingsbeurzen, waardoor het totale aantal vrijwel verdubbeld is. Inmiddels overstijgen bij dit onderdeel de aanvragen ruim de beschikbare begeleidingstrajecten.

Vooralsnog wordt voor de nieuwe beleidsperiode uitgegaan van twaalf ontwikkelingsbeurzen per jaar, verdeeld over twee aanvraagrondes, en jaarlijks zo'n vijftien mentoraten. Waar mogelijk wordt het begeleidingsprogramma verder verbeterd, onder meer door uitgebreidere instructie aan het begin van ieder traject. Het onderdeel 'coaching' komt in deze beleidsperiode te vervallen, vanwege een gebrek aan animo. Uit onderzoek is gebleken dat ervaren vertalers eerder zelf hulp organiseren bij lastige kwesties dan dat ze hiervoor een coachingstraject inzetten.

Online cursussen in ELVi

Er is in de afgelopen jaren een format ontwikkeld voor cursussen in ELVi, de online leeromgeving van het ELV: een groep vertalers in een bepaalde taalrichting werkt aan vertalingen, geeft feedback op elkaars werk en heeft enkele videoconferencingsessies met

een moderator; dit wordt omlijst met relevante theorie, *weblectures* en opdrachten, en cursisten krijgen achteraf individuele feedback van de docent. In de komende beleidsperiode zal worden gewerkt aan formats voor andere doelgroepen, zoals vertalers in of uit verschillende talen met een gemeenschappelijk leerdoel.

De online cursussen zijn in de afgelopen jaren door de deelnemers als zeer waardevol ervaren en kunnen worden ingezet voor taalrichtingen waar nieuwe aanwas nodig is of bijscholing van actieve vertalers. Belangrijk voordeel is dat hiermee groepen geografisch verspreide vertalers gedurende enkele maanden intensief kunnen samenwerken en een netwerk kunnen opbouwen. Bij het programmeren van cursussen wordt gekozen voor taalrichtingen waar de nood op dit moment het hoogst is of waar een tekort dreigt op de langere termijn.

Bij het organiseren van de cursussen wordt tegelijk ook gewerkt aan verduurzaming van deze opleidingsvorm (door middel van handleidingen voor docenten en deelnemers, inzetten van ondersteunend materiaal uit de Kennisbank en het boek *Alles verandert altijd*, et cetera). Er wordt toegewerkt naar een format dat reproduceerbaar en voor meerdere (taal)groepen bruikbaar is.

Per jaar worden minimaal vier online cursussen aangeboden. Dat betekent een verdubbeling ten opzichte van de vorige beleidsperiode. Waar mogelijk worden 'vice-versa-cursussen' aangeboden, waarbij vertalers *in* en *uit* een bepaalde taal met elkaar samenwerken.

Jaarlijks wordt vastgesteld wat het aanbod aan talen moet zijn. Dit gebeurt aan de hand van eigen dossiers per taal en elders beschikbare informatie (bijvoorbeeld KVB Boekwerk, de Vertalingendatabase van het Nederlands Letterenfonds, overzichten van geaccrediteerde vertalers Nederlands-vreemde taal van de letterenfonds, door de fondsen gesignaleerde behoeften, wensen vanuit uitgevers, et cetera). In 2020 ontwikkelt het ELV in samenwerking met de (geassocieerd) partners een meerjarenplan 'talenbeleid'. Daarin beschrijven we onder meer welke taalrichtingen prioriteit krijgen en wat voor welke talen zal worden aangeboden.

Idealiter houdt het vertaalonderwijs gelijke tred met de voortschrijdende inzichten in vertaalkunde en -wetenschap en de ontwikkelingen in het literaire en culturele veld (voor zover die de vertaalpraktijk raken of betreffen).

Module voor studenten internationale neerlandistiek

De opleidingen neerlandistiek buiten het Nederlandse taalgebied zijn van cruciaal belang voor de aanwas van vertalers uit het Nederlands, maar, zoals gesignaleerd in het vertaalpleidooi, zijn niet alle afdelingen in staat om vertaalonderwijs op niveau aan te bieden. Om mogelijke toekomstige vertalers *uit* het Nederlands te bereiken, zal, in afstemming met docenten neerlandistiek buiten het taalgebied, een online module worden ontwikkeld om studenten te laten kennismaken met het literair vertaalkvak. Zo komen zij erachter of dit voor hen mogelijk een geschikte loopbaan is en worden ze met een geattendeerd op het aanbod van het ELV na hun studie.

Gastcolleges Literair Vertalen

Voor talenstudenten in Nederland en Vlaanderen wordt een programma van Gastcolleges Literair Vertalen ontwikkeld. Het gaat om het financieel ondersteunen van gastcolleges door ervaren vertalers of vertaaldocenten voor studenten, met speciale focus op talen waarvoor er een tekort is of wordt verwacht. Hiermee worden potentiële toekomstige vertalers *in* het Nederlands voor het literair vertalen geïnteresseerd. De Gastcolleges vervangen de Vertaalateliers op Locatie en de Lage Landen Ateliers.

Zomercursussen

Wanneer het een expliciete meerwaarde heeft om een groep vertalers in een bepaalde taalrichting of met een speciale opleidingsvraag (bijvoorbeeld het vertalen van non-fictie) een week op locatie bij elkaar te brengen, organiseert het ELV voor hen een Zomercursus. Uitgangspunt is om in deze beleidsperiode drie Zomercursussen te organiseren. In de jaren waarin geen cursus plaatsvindt komt er daarmee ruimte voor focus op andere activiteiten zoals de doorontwikkeling van onlineonderwijs, extra studiedagen of bijvoorbeeld de bijeenkomst naar aanleiding van het vertaalpleidooi (zie p.16).

Expertise

Kennisbank

Eind 2019 is de doorontwikkeling van de Kennisbank wat betreft interface en zoekfunctie afgerond: er staan inmiddels zo'n 250 items in. In 2020 wordt de aanwezige informatie (in de vorm van artikelen, samenvattingen, weblectures, kennisclips, verwijzingen naar secundaire literatuur) waar nodig en nuttig verder aangevuld, deels met teksten van externe auteurs en redacteurs. Waar van toepassing wordt aangesloten bij of voortgebouwd op hoofdstukken uit de publicatie *Alles verandert altijd*.

Daarnaast wordt een deel van de kennis thematisch geclusterd en ontsloten. Hierdoor kunnen ELV-cursisten en gementoreerden, studenten in de bachelors en masters Vertalen, de Vertalersvakschool of andere opleidingen en vertalers die zich zelfstandig willen professionaliseren, er gericht gebruik van maken. Bij cursussen van het ELV wordt vanzelfsprekend ook gebruikgemaakt van het materiaal in de Kennisbank. Ook worden bestaande onderdelen waar nodig geüpdatet, zoals de overzichtspagina met vertaalopleidingen over de hele wereld.

Eind 2020 is de eerste oplevering voorzien: er zal dan een kerninhoud beschikbaar zijn waarmee alle belangrijke onderwerpen in principe gedekt zijn. In 2021 wordt de eerste fase geëvalueerd: op basis van gebruiksgegevens en gesprekken met vertegenwoordigers van de verschillende doelgroepen wordt bekeken welke informatie er mogelijk nog ontbreekt, zodat die in de jaren erna kan worden toegevoegd. De Kennisbank zal los daarvan permanent informatie en kennis over actuele ontwikkelingen in het veld blijven verzamelen en aanbieden.

Studiedagen

Door middel van studiedagen kunnen grotere groepen tegelijk geïnformeerd worden over nieuwe of anderszins relevante (inhoudelijke) onderwerpen, maar ook over de praktische kant van het literair vertalerschap, zoals het pitchen van mogelijke vertaalprojecten bij uitgevers. Streven is om jaarlijks minimaal twee studiedagen of lezingen aan te bieden, voor beginnende en/of meer gevorderde vertalers. Waar mogelijk worden sessies opgenomen of uitgeschreven zodat ook degenen die niet aanwezig kunnen zijn deze achteraf nog via de Kennisbank kunnen bekijken of nalezen.

Samenwerking en communicatie

Website, Vertalersbestand en sociale media

De informatievoorziening via de website (nieuwsberichten, foto van de maand, agenda, enzovoort) wordt voortgezet. Vanwege het groeiend aantal internationale contacten zullen relevante gedeeltes van de website in de komende jaren in het Engels beschikbaar worden gesteld.

Het Vertalersbestand wordt ruimer opengesteld, dus niet alleen voor vertalers die via het ELV, de Leuvense en Utrechtse masters Literair vertalen en de Vertalersvakschool zijn opgeleid. Het uitgangspunt is daarbij dat iedereen die professioneel actief is als literair vertaler (literair in de ruime zin van het woord) een profiel kan aanmaken. Concreet betekent dit vanaf 2020 ook toelating van vertalers die aan één of meer van de volgende criteria voldoen:

- een (literaire) vertaalopleiding afgerond aan een officiële onderwijsinstelling elders met in elk geval een focus op literair vertalen;
- als vertaler in het Nederlands in de afgelopen vijf jaar ten minste twee boekvertalingen gemaakt voor verschillende professionele uitgeverijen conform Modelcontract LUG/Auteursbond;
- als vertaler uit het Nederlands in de afgelopen vijf jaar ten minste twee boekvertalingen met contract gemaakt voor verschillende professionele uitgeverijen.

Wij voorzien een flinke groei van deze database, wat het bestand een stuk interessanter maakt voor potentiële opdrachtgevers. Hierdoor wordt bovendien een grotere groep vertalers bij het ELV betrokken en het bestand geeft meteen een beter beeld van de actieve vertalers in de verschillende talen en wat hun specialismen zijn.

Het ELV blijft actief op sociale media (Facebook, Twitter, LinkedIn) en zal ook in de komende jaren zes keer per jaar een nieuwsbrief versturen. Tot slot fungeert het ELV voor vertalers en andere betrokkenen (via website, mail, telefoon, sociale media) als vraagbaak en als doorverwijzende instantie.

Netwerken

In de afgelopen beleidsperiode is veel zorg besteed aan het opzetten en uitbreiden van het Europese netwerk van het ELV. Dit gaat om het Europese PETRA-E Network (mede opgezet door het ELV; tot en met 2019 maakte de coördinator deel uit van het bestuur), de ESLT Summer School in Rome (European School of Literary Translation, 'training the teacher of literary translation', mede door het ELV bedacht en opgezet in 2017, nu een meer reguliere activiteit) en inhoudelijke medewerking aan het Europese talentontwikkelingsprogramma CELA (Connecting Emerging Literary Artists). Deze vormen van samenwerking worden vooralsnog geconsolideerd. De bijdrage aan de organisatie van de Literaire Vertaaldagen en de financiële ondersteuning worden voortgezet. Hiermee worden ieder jaar honderden vertalers bereikt en met elkaar in contact gebracht.

In de komende tijd wordt de focus verbreed naar het docentennetwerk van de Taalunie en de Internationale Vereniging voor Neerlandistiek: de studenten neerlandistiek buiten het taalgebied zijn immers mogelijke toekomstige vertalers Nederlands-vreemde taal. Daarnaast zijn veel docenten actief als vertaler. Met de docenten zijn wel incidentele contacten, maar ze worden nog niet systematisch bereikt.

Daarnaast staan de uitbreiding en het onderhouden van het netwerk van opleidingen literair vertalen binnen en buiten het taalgebied hoog op de agenda, deels in samenwerking met de Taalunie die zich hier ook mee zal bezighouden. Er wordt actief naar samenwerking gezocht met andere universiteiten en academische partners, in afstemming met de collega's die betrokken zijn bij de Leuvense en Utrechtse masters Literair vertalen.

Voor de aanbevelingen uit het vertaalpleidooi waarvan de uitvoering buiten de rechtstreekse eigen invloed ligt, wil het ELV aanhaken bij andere instellingen en initiatieven. Bijvoorbeeld wat betreft het interesseren van aspirant-studenten om te kiezen voor een taalopleiding: organisaties die zich hiermee bezighouden moeten informatie ter beschikking krijgen over literair vertalen, zodat het vak van (literair) vertaler meer zichtbaar wordt bij de voorlichting aan toekomstige studenten.

Opvolging vertaalpleidooi

Naar aanleiding van het tweede vertaalpleidooi *verTALEN voor de toekomst* wordt door het ELV en de Taalunie een bijeenkomst georganiseerd met vertalers, beroepsorganisaties, uitgevers, opleiders en beleidsmakers. Doel is om betrokkenen bij het (literair) vertalen in en uit het Nederlands bij elkaar te brengen, initiatieven die er zijn te delen en te bespreken hoe de aanbevelingen uit het vertaalpleidooi kunnen worden gerealiseerd. Op basis van de bevindingen zullen in de jaren erna sessies in kleiner verband worden georganiseerd en waar mogelijk nieuwe samenwerkingen gestart of gezamenlijke acties in gang worden gezet.

Relatie doelen en activiteiten

In onderstaand schema wordt weergegeven hoe de geplande activiteiten corresponderen met de doelen zoals ze zijn geformuleerd aan het begin van dit beleidsplan (p.7).

		Doelen				
		1. Voorzien in niet elders voorhanden opleiding	2. Stap opleiding naar markt	3. Versterking positie vertalers	4. Transnationaal netwerk opleidingen	5. Studenten maken kennis met vertalen
Activiteiten	Individuele begeleiding	++	++	++		
	Online cursussen	++	++			
	Zomercursussen	++	++			
	Module internationale neerlandistiek	+			+	++
	Gastcolleges literair vertalen				+	++
	Kennisbank	++	++	++		+
	Studiedagen	++	++	++		
	Website, Vertalersbestand, socials		++	+	+	
	Netwerken	+	+	+	++	+
	Bijeenkomst n.a.v. vertaalpleidooi	+	+	+	++	+

Benchmarking

Er wordt een plan ontwikkeld om vast te stellen hoe de resultaten van de activiteiten van het ELV kunnen worden gemeten, geëvalueerd en waar nodig verbeterd.

Organisatie

Het ELV is een partnerschap van de Taalunie, de KU Leuven en de Universiteit Utrecht, met Literatuur Vlaanderen en het Nederlands Letterenfonds als geassocieerd partners.

Het bestuur bepaalt het beleid en stuurt het ELV-team aan. Het bestaat uit Kris Van de Poel (algemeen secretaris Taalunie, voorzitter), Liesbet Heyvaert (KU Leuven), Haidee Kotze (Universiteit Utrecht), Tiziano Perez (directeur-bestuurder Nederlands Letterenfonds) en Paul Hermans (directeur Literatuur Vlaanderen). Bestuurssecretaris is Martijn Nicolaas (Taalunie). Het bestuur komt twee keer per jaar samen.

Het ELV-team voert het beleid uit en bestaat uit bureaumedewerkers Gea Schelhaas (coördinator), Sander Grasman, Anne Lopes Michielsen en Anne Sluijs, en wetenschappelijk medewerkers Onno Kusters (Universiteit Utrecht), Lieven D'hulst en Chris Van de Poel (KU Leuven).

Beeldverantwoording

p. 6: Afbeelding uit *verTALEN voor de toekomst*, ontwerp door COPPER DESIGN creatief en seccuur

p. 10 & 14: Foto's door Elbert Besar, gemaakt tijdens de ELV Zomercursus 2019 en de boekpresentatie van *Alles verandert altijd*

Omslagontwerp: Stephan Csikós (2018)

Colofon

Beleidsplan 2020 - 2024

Expertisecentrum Literair Vertalen

www.literairvertalen.org

© Expertisecentrum Literair Vertalen, mei 2020
Volledige of gedeeltelijke overname is alleen toegestaan met bronvermelding

www.literairvertalen.org

Het ELV is een partnerschap van de Taalunie, de KU Leuven en de Universiteit Utrecht, in samenwerking met het Nederlands Letterenfonds en Literatuur Vlaanderen. Het ELV stelt zich ten doel een impuls te geven aan de kwaliteit van het literair vertalen in en uit het Nederlands door middel van opleiding en deskundigheidsbevordering.

taal:
unie

Universiteit Utrecht

Nederlands
letterenfonds
dutch foundation
for literature

LITERATUUR
VLAANDEREN